

Literatūrinė knyga

Darbo tarnyboje

Reportažas iš „Arbeitsdienst“ vyrų gyvenimo

Po darbo valgis dar skanesnis, ypač darbo tarnybos vyrams Rytuose.

Literatūrinės, skaitymo knygos, chrestomatijos suvaidina tam tikrą vaidmenį literatūros gyvenime.

Mūsų pedagoginėje literatūroje nemaža yra skaitymo knygų, kur sudėta daugiau ar mažiau, vienu ar kitu, autorių literatūrinį kūrinį.

Vėl praėjo dienos, kai „senoji“ atsiveikino, o „naujieji“ atėjo; tai vieno tarnybos pusmečio pabaiga ir naujo darbo pradžia.

Prieš kelias dienas yra atvykę į šį skyrių. Šilkinės kofinės puošniai, elegantiški kaklaraiščiai ir gražieji sportiniai ežutės išdėtos į namus.

Berlyno tempas.

Tikrai galima pasakyti, kad pirmosios dienos kiek jaudino. Smūg'o sekė smūg'i. Ilgai svarstyti nebūdavo laiko.

Todėl labai malonu, kad prie skaitymo knygų sudarymo prisidėda patys literatūrininkai ir net patys rašytojai.

Todėl labai malonu, kad prie skaitymo knygų sudarymo prisidėda patys literatūrininkai ir net patys rašytojai. Be abejo, čia gana keblus reikalas, bet vis dėlto kiekvienas literatas geriau suvanta bendrą literatūros reikala.

Sportas

Rytų Kūno Kultūros Rūmuose

Ryt, sekmadienį, 8 val. halės teniso turnyro baigimui susitikimą žaidžia Viršulis — Šėkauskaitė.

18 val. įvyks sportininkų vakaras, kurio pelnas skiriamas Savitarpinei Pagalbai.

Krepšinio teisėjų kursai

Kadangi paskutiniu laiku pasirėškė didelis kvalifikuotų krepšinio teisėjų trūkumas, Kūno Kultūros Rūmai surengė krepšinio teisėjų kursus.

Po Vilniaus krepšinininkų gastrolių

BILINIO ŽIROVO PASTABOS

Pereitą šeštadienį ir sekmadienį Kaune viešėjo Vilniaus krepšinininkai ir sužaidė čia dviņas rungtynes. Su Kauno Teniso Klubu ekipa, kuri šiuo metu Kaune yra antrojoje vietoje, gana įtikinančiai laimėjo 19:9 ir netymiai pralaimėjo Kauno rinkimui, kuri žaidė geriausiai savo sąstate.

Rinktinė laimėjo. Be ar toks penkių taškų laimėjimas išryškina tikrą Kauno krepšinininkų pajėgumą? Paprastam krepšinio rungtynių žiūrovui be graūsas žaidimo nieko neparodo. O žiūrovui, kuris išsisa metų eilę yra sekęs mūsų krepšinio plėtimąsi, sukalis pagrįsto nerimo dėl mūsų krepšinio ateities.

„Naujieji Skaitymai“. Sudarė Juozas Ambrazevičius, Ajina Škrupakelienė. Ant. Valčiūnaitis. Valstybinė Leidykla. Kaunas, 1941. 254 psl. Kaina 2,- RM. J. 2s.

barius, lovas kloti, prautis, apsi-rengti, eiti kavos atnešti, pusryčiai, pasirengti pratimams! Išėiti... Visiškai prietaktikymas prie naujo neįprasto gyvenimo būdo pradėjo kiekviens vargina, tačiau po kelių dienų viskas jau eina sklandžiai.

Einame per gyvenamus kambarius. Kiekviens turi savo pavadinimą: „Graf Luokner“, „Immelmann“, „Horst Wessel“, „Graf Zeppelin“, „Ordensritter“... Kiekviens iš jų yra sėdintkamai įrengtas.

Reikia išmokti lovą pasikloti.

Mes užtikame kaip tik batus tenant. Malonus užsiėmimas ir labai mėgiamas. „Imama paprastai kiek batams tepoti tepalo ir trinama juoda tyla kol batus pasidaro minkštutėliai“, paaikšina to dalinio vadas.

Apieškita, dėl lovos klojimo. Tai didžiausias pradžios laiko rūpestis. Lova turi būti kampuota, tiesias kraštais, lygi, antklodė — kaip stalo lenta.

„Graf“ sako išblykęs abiturientas. Dalinio vadas šypsosi: „Iki šiol visi išmoko.“

Jei motina tai žinotų! Metame žvilgsnį į spinta. Jau visa sutvarkyta! Pradžioje visi nežinojome, kas daryti. Kiekvienas galvojo kaip panašiai, kaip mažas berlynietis, kurį abejodamas pareiškė, kaip gi jis viską sutalpins toje mažoje indaujoje.

Vakarnis pasakojama ir juokiamasi. Čia suspažinama greit ir iš pagrindų kiekvienas turi savo slipnūmų ir turi pakesti mažas paukukas.

„Graūsūs Fricas“ jau pirmą dieną tešėjasi: kada bus atostogos. „Pirma jūs turite išmokti telesizai vaikščioti“, — skamba trumpas atskrymas.

Rytoj pirmą kartą einama prie staltieso vietos. Jie džiaugiasi tuo. Jie žino, kad tai didelis graūsūs užsiėmimas, ir šis supratimas privedo juos naujo stipraus gyvenimo įnaumo. Jie dirba toliau tą darbą, kurį pradėjo jų draugai kurie prieš tuos, kaip „neįnomin darbininkai, dirba tautai“, tėvėto rudus darbo drabužius.

Užsienio sporto naujienos

Latvių slidininkai pradėjo sezoną didesnio masto rungtynėmis, kurios įvyko Rygos apylinkėse.

Rygos ledo ritulio turnyrą laimėjo buv. ASK I su 3 tšk., toliau 2. ASK II ir 3. Studentai.

Tragiškai žuvęs vokiečių lėktuvų plk. Moelders būdamas jaunimo amžiaus, buvo aistringas irkluotojas. Kitas žuvęs lėktuvas gen. Udetas buvo puikus organizatorius ir vienas didžiųjų pasaulioje sporto lėktuvų.

— Eki šio daugiausia už Vokietiją išdabartintu laiku tebežaidžiančiųjų futbolininku buvo dešinysis sparninis Lehneris (63 tarpvalstybinės rungtynės).

— Eki šio daugiausia už Vokietiją išdabartintu laiku tebežaidžiančiųjų futbolininku buvo dešinysis sparninis Lehneris (63 tarpvalstybinės rungtynės).

— Rytų fronte žuvo žinomas raitininkas majoras Gero von Goetzas. Per visą savo sportinės karjeros lai-

ką majoras Goetzas iš 483 dalyvautų rungtynių surinko 115 laimėjimų.

— Vokietijos lengvateliai 1942 m. liepos 2 d. sutarė tarpvalstybines rungtynes su Danijos sportininkais.

— Rygoje pasibaigė miesto stalo teniso pirmenybės. Vyrų vienetai laimėjo gerai žinomas stalo tenisininkas Štams.

— Tarptautiniame teniso turnyre Barcelonoje, kuris įvyks gruodžio 25 d. Vokietija atstovaus Gieras ir Henkellis

— 1942 m. Vokietijos plaukymo pirmenybės nutarta surengti Hirschberge. Ten pat įvyks ir vandensvydžio pirmenybės.

— Buves pasaulio bokso meisteris Gene Tunney Amerikos sporto laikraštiniams pareiškė, kad paskutinis meisterio Louiso sustikimas su pretendentu Nova buvo menkliausias iš visų bokso rungtynių dėl pasaulinio meisterio vardo, kokios tik įvyko per paskutinius 20 metų.

— Žinomas Amerikos Jungtinių Valstijų sporto vadovas Avery Brundage metiniam Amerikos sporto federacijos susirinkime buvo vėl perrinktas federacijos prezidentu.

Kurios Pietų Amerikos valstybės paskelbė karą Vokietijai ir Italijai

AMSTERDAMAS. Reuteris praneša, esą, Kostarikos respublika ketvirtadienį po piet paskelbė Vokietijai ir Italijai karą.

Tas pats Reuteris praneša iš Limos, jog prezidentas Prado pasiuntęs Rooseveltui telegramą, kuriame pabrėžia, jog Peru respublika lojališkai respektuos kontinento vieningumą ir gynimo pakutis ir darys visa, kas galima.

AMSTERDAMAS. Reuteris praneša iš Havanos, kad prezidentui Batistaui reikalaujant, kongresas paskelbė karą Vokietijai ir Italijai. Tas pats Reuteris praneša iš Limos, jog prezidentas Prado pasiuntęs Rooseveltui telegramą, kuriame pabrėžia, jog Peru respublika lojališkai respektuos kontinento vieningumą ir gynimo pakutis ir darys visa, kas galima.

nes Valstybes nelaiko kariaujančia valstybe. Kaip Schenchtady radijo praneša, Nicaragvos valstybė taip pat paskelbė Vokietijai ir Italijai karą.

BUENOS AIRES. XII. 12. „Nacion“ praneša iš Vašingtono, kad dėl sėkmingo japonų puolimo prieš Havajų salas, Amerikos visuomenė nusivylė karo laivyno ministeriu Knoxu. Spėjama, kad kongresas bus susauktas slapto posėdžio, kur bus pareikalauta atsakomybės už nuostoli. Amerikos gyventojai prikiša vyriausybės vyrams, jog šie nebuvo painformuoti apie tikrąją priešų jėgą.

TOKIO. Imperatoriaus generalinis štabas praneša, kad japonų armijos ir laivyno vienetai šimtą buvo išlaipinti svarbiausios Filipinų salos Luzono pietinėje dalyje

1. Haeggas (Švedija)	3:47.6
2. Anderssonas (Švedija)	3:48.6
3. Kalaras (Švedija)	3:49.2
4. Ahlsonas (Švedija)	3:50.4
5. Heilstromas (Švedija)	3:51.0
6. Mc Mittlellis (JAV)	3:51.4
7. Janzonas (Švedija)	3:51.8
8. Isbergas (Švedija)	3:52.2
9. Akerbergas (Švedija)	3:52.6
10. Szabo (Vengrija)	3:52.6

Komentaru, atrodo, nereikia.

Atodaira jaunimui

Pasaulinis karas vėl išsipliesno. Kaip baisy Dievo ryškė, jis nusias visą žemę, ir jeigu šiandien dar yra kur kampelis nepatyręs karčių karo vaisių, tai jam pakanka vienos minties, kad juo labiau tie vaisiai subręs, juo bus kartesni, — ir ta viena mintis turi apkartinti visą tariamai ramų to kampelio gyvenimą. O vis dėlto pažemintos ir nuskriaustos, bet gajos ir kūrybinės tautos su nepalaužiama valia prisima visą šiurpią to karo auką dėl to, kad jos kovoja už ateitį. Kova už ateitį, įprasminanti visas dabarties aukas ir kančias, yra vienas iš tauriausių žmogaus užsimojimų, nes čia jis siekia ne asmeninės, bet būsimųjų kartų laimės. Tos būsimosios kartos nėra kokia abstrakcija. Vaikai ir jaunimas argi nėra visai apčiuopiama grandis, kuri mus riša su ateitimi, kuri yra jau konkreti tos ateities dalelė?

Tačiau kaip tik čia susiduriame su taip būdingu karo metu paradoksu. Kovojami ir aukojamasi už ateities kartas, bet kovos ir vargo sukury dažnai pamirštamas ir apleidžiamas pats objektas, dėl kurio kovoja. Juk mūsų auka tik tada bus prasminga, jei tos būsimosios kartos ateis tobulesnės už mus. Tuo tarpu vien savo jėgomis nė vienas jaunuolis nėra pasiekęs bent minimalinio tobulumo. Jis turi būti vyresniųjų ugdomas. Ir karo metu auga ir bręsta jaunimas, jį veikia aplinkuma, veikia vyresniųjų itaka, veikia madingos idėjos ir šūkių.

Ar mūsų vyresnioji karta, atsakinga už jaunimo dvasios susiformavimą, šiuo metu yra pakankamai sąjoninga tos tiesos, kad jaunimą lemiamai veikia ne šiaip naudingi klasės auklėtojo pagraudiniai, motinos ašaros ar tėvo vytnis, bet gyvenimas, kurį jis mato ir kuriame aktingai jis pats dalyvauja. Todėl visa, kas vyksta viešajame gyvenime, kas prieinama plačiajai publikai ir paskleidžiama masėse, ar neturi būti tvarkoma respektuojant jaunimą? Štai turime kino veikalus, kurie atskleidžia tam tikrą tikrovės sektorių, pamoko ar teikia estetinio pasigėrėjimo, bet kurie, atsižvelgiant į nesubrendusio ar bręstančio jaunimo psichologiją, jam visai netekitini. Kino sritį tvarkančios įstaigos tai puikiai įvertina ir į tokius dalykus neįsileidžia vaikų ligi 14 metų, o respektyviai ir jaunuolių ligi 18 metų. Tačiau kaip paaiškinti, jei kokiam teatre, kur rodoma specialiai mokykliniam jaunimui inscenizuota pasaka, čia pat išleidžiamas į sceną kabaretinis baletas, kurio demonstravimas to amžiaus jaunimui rodo absoliutinį rengėjų nesiorientavimą bręstančiojo jaunimo psichologijoje ir reiškia tik jo dvasios ir vaizduotės žalojimą.

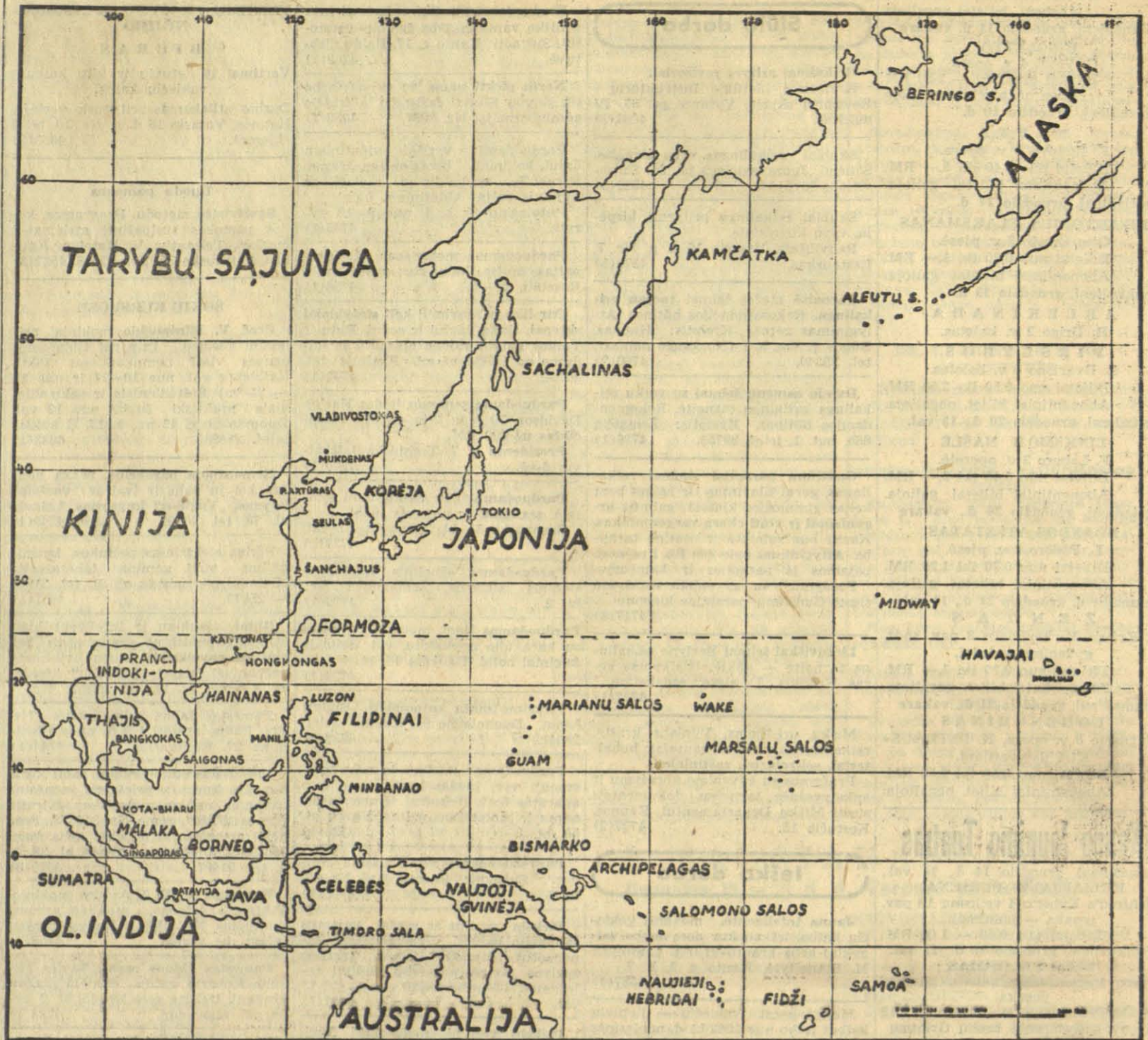
Tai vienas pavyzdys iš vienos srities. Straipsnio vieta ir pobūdis neleidžia išsiplėsti, išdiferencijuoti ir pailiustruoti pavyzdžių bendrus teigimus. Nesustojome čia ties itin reikšmingu jaunimo dvasios formavimosi faktorium — lektūra, nevertinome tokių faktų, kad, pvz., atsitinka, jog tėvas per mokinį siunčia mokytojų truputį samagono, kad ne visur rodomos pakankamos pastangos su šaknimis išrauti iš mokyklinio jaunimo papročių bet kurias bolševikiškas netvarkos liekanas. Šioje vietoje norime mesti tik bendro pobūdžio šūki, kad atodaira jaunimui visur ir visuomet, kur tik tatal galima karo sąlygose ir ypač karo sąlygose, būtų rodoma, nes tai nemažiau svarbu, kaip auklėtojų dažnai nagrinėjamos temos apie korteles, cukrų ir puspadžius. Tai mūsų atelies klausimas!

Tajis konfiskuoja anglų ir amerikiečių turtą

TOKIO. Tajo vyriausybė, vykdydama Tajo ir Japonijos puolimo ir gynimosi sąjungą, gruodžio 11 d. ėmėsi konfiskuoti anglų ir amerikiečių turtą Tajyje — praneša „Tokio Asahi Šimbun“. „Tokio Niši

Niši“ žiniomis iš Bangkoko, Tajo vyriausybė paskelbė, kad Didžiojoje Britanijoje ir Jungtinėse Valstybėse įsala kreditai siekia 184 milijonų (Didžiojoje Britanijoje) ir 23 milijonų (JAV) grynais pinigais.

Tolimųjų Rytų karo laukas

Vengrija prisidėjo prie Vokietijos - Italijos - Japonijos sąjungos

Jungt. Amerikos Valstybės atšaukia savo ambasadorių iš Vichy. Sovietų oficiozas vadina japonus agresoriais...

TELEFONU IŠ BERLYNO

Vokiečių spauda ir politiniai sluoksniai tebėra užvakarykščių istorinių įvykių ir antrojo pasaulinio karo ženkle. Berlyno politiniuose sluoksniuose aiškiausiai pabrėžiama, kad šis karas nesąs kieno kito, bet tik Roosevelto karas, nes jis esąs didžiausias kaltininkas, kad iš viso šis karas kilo. Nesminis esąs dalykas, kad Vokietija pirmoji paskelbė Jungtinėms Valstybėms karą. Wilhelmstrassės sluoksniai pareiškia, kad faktiškai karą pirmoji pradėjo jau nuo seniai Amerika, kai Rooseveltas davė savo įsakymą šaudyti į ašies valstybių laivus vandenyne. Taip pat Jungtinės Valstybės jau nuo seniai teikiančios ginklų Vokietijos priešams. Todėl visai tuščiai ir nesėkmingai dabar Rooseveltas vaidina užpuoltojo rolę. Tuo jis nieko nepasiekia ir nieko neįtikins. Juk jis visą laiką buvęs didžiausias kurstytojas.

Į šią gigantišką kovą įsitraukia vis daugiau ir daugiau valstybių.

Vengrija jau pareiškė prisidėti prie Vokietijos — Japonijos — Italijos karinės sąjungos

ir ji jau nutraukė santykius su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis.

Tai rodo, kad greičiausiai ir kitos trišalio pakto dalyvės, kaip Rumunija, Bulgarija, Slovakija ir Kroatija, deklaruos savo solidarumą Vokietijos, Japonijos, Italijos sąjungai. Reikia ta progą priminti, kad Slovakija ir Kroatija nebuvo Jungtinių Valstybių pripažintos ir iki šiol JAV su jomis neturėjo jokių santykių. Tuo tarpu neišku, ką darys kitos antikominternio pakto dalyvės, kaip Ispanija, Danija ir Suomija, kurios nėra prisidėjusios prie trijų valstybių pakto. Taip pat tebėra neišku ir galutinis Prancūzijos nusistatymas. Tačiau charakteringa, kad

JAV jau atšaukia savo ambasadorių iš Vichy.

Maskvos „Pravda“ gruodžio 12 d. išspausdino vedamąjį apie Tolimųjų Rytų konfliktą, kuriame ji Japoniją pavadino agresore. Tačiau tai dar nelaukoma oficialiu Sovietų Sąjungos vyriausybės pasisakymu šio karo atžvilgiu. Į tai pareiškama, kad kas ne kas, bet jau Sovietų Rusija, kuri anais metais taip begėdiškai užpuolė Suomiją ir uterijoje Pabaltijo kraštus, apie kitą agresijas neturėtų kalbėti. Apskritai, šis „Pravdos“ pasisakymas yra pirmas iš viso Sovietų Rusijos reagavimas į Tolimųjų Rytų karą ir čia užsieniečių žurnalistų sluoksniuose manoma, kad tai vis dėlto

pakankamai aiškus pasisakymas už Londono — Vašingtono bloką.

Dėl anglų tvirtinimo, kad esą Vokietija pareikalavusi iš Švedijos

uždaryti ten visas amerikiečių, anglų ir sovietų žinių agentūras, o to nepadarius pagrasindama nutraukti su Švedija santykius, čia Wilhelmstrassės sluoksnių buvo pareikšta, kad visa ta žinia yra iš piršto išlaužta ir nieko panašaus nėra buvę.

Pagal žinias iš Budapešto, kurių čia nei patvirtinama, nei nuneigiama, ateinančią savaitę tenai laukiamas atvykstant Reicho užsienių reikalų ministerio von Ribbentrop, kuris pasimatysias su regentu Horthy. Ši kelionė turėjusi įvykti jau praėjusią savaitę, tačiau dėl Tolimųjų Rytų konflikto buvo atidėta. Dabar, paaiškėjus visai naujai situacijai, ministeris von Ribbentrop ten nuvyksias.

Vienoje įsteigta atskirų kraštų žurnalistų federacija ir tarptautinis spaudos institutas. Į tas iškilmes iš Berlyno išvyko dalis užsieniečių ir nemaža vokiečių žurnalistų. Per iškilmes Vienoje spaudos šefas dr. Dietrich pasakė didelę kalbą, kurioje ypač pabrėžė spaudos atsakingumo pareigą.

Fiureris vakar Berlyne priėmė Japonijos ambasadorių Berlyne gen. Ošimą, kurį apdovanojo labai aukštu Vokietijos ordenu. Taip pat vakar Fiureris priėmė visus reichsleiterius ir gauliterius pasitarimo. Manoma, kad per tą pasitarimą buvo paliesti aktualieji reikalai, susiję su nauja pasaulio situacija, ir iš to kyla nauji uždaviniai. Vokietijoje visai neslepia, kad

karas bus sunkus ir, greičiau-

sial, ilgas, todėl ir visai tautai teks įtempti jėgas ir daug dirbti.

Kariniai vokiečių sluoksniai susilaiko nuo komentarų apie rytų frontą. Apskritai, čia manoma, kad iki ateinančios vasaros kokių nors ypatingesnių įvykių bei didesnių mūšių vargu ar tenka laukti. O dėl mūsų Šiaurės Afrikoje pareiškiam, kad anglai, nežiūrint jų su nemažu triukšmu pradėtos ofenzivos, jokių lemiamų laimėjimų nepasiekė. Jų tikslas buvo užimti visą šiaurinės Afrikos krantą; tai tik tuomet jų ofenzyva gal būtų pasiteisinus. To anglai siekė, bet tai nepavykė.

Zymusis vokiečių architektas prof. Arnold Breker, kuris rengiasis perplanuoti visą Berlyno miestą, buvo pasikvietęs pas save į svečius užsienio spaudos atstovus ir parodė savo planus.

Vakar rytą gavau iš Cikagos nuo kun. Kazio Barausko, buv. „Mūsų Laikraščio“ red., telegramą, kuria jis teiraujasi apie Kazės Barauskienės ir Agnieškos Kunskenės, gyvenusių Ramygalos vals. Masiokų kaime, likimą. Be to, jis prašo sužinoti apie Oną Vencevičienę, gyv. Dotnuvos vals. Mastautų kaime. Kazį Svilpauską, gyv. Krakėse, ir kun. Ant. Pakelį, gyv. Kaune. Toliau savo telegramoj jis dar kartą patvirtino amerikiečių nepaprastą susirūpinimą išvežtaisiais į Sov. Rusiją lietuviais. Esą, kasdien iš Amerikos į Sibirą ir kitas Rusijos vietas išsiunčiama eibės telegramų. Tai gal bus paskutinė telegrama, kurią gavau tiesiog iš Amerikos.

Dr. F. A.